



## **15 MART 2019 TARİHİNDE GERÇEKLEŞEN MESCİT SALDIRILARIYLA İLGİLİ ÖLÜME İLİŞKİN ADLİ TAHKİKATLAR**

### **TAHKİKAT KAPSAMINA İLİŞKİN HAKİM MARSHALL'IN TUTANAK YARDIMCI BELGESİ**

Tutanak, 51 ölümün her biri için ölüme ilişkin tahkikat başlatıldığını teyit etmektedir. Tahkikat başlatma, Ölümü Soruşturan Sorgu Yargıcı Yasası kapsamında ölümlerin daha ayrıntılı şekilde soruşturulacağı yasal adımdır. Tahkikat dâhilinde resmi denetim duruşması yapılabilir.

Tutanak ayrıca şunları da ortaya koymaktadır:

- halihazırda gerçekleştirilmiş hukuki süreçlerin arka planı (ör. Adli soruşturma ve Kraliyet Tahkikat Komisyonu)
- ailelerin ve kuruluşların ölüme ilişkin adli tahkikattan beklentilerine yönelik bir özet
- Ölümü Soruşturan Sorgu Yargıcının ölüme ilişkin adli tahkikatın kapsamı ve nelere bakılması gerektiğine dair karar verebilmesine yardımcı olan Ölümü Soruşturan Sorgu Yargıcı Yasasının ilgili kısımları ve içtihat hukuku ve
- Ölüme ilişkin adli tahkikatın araştıracağı meselelere yönelik ön inceleme.

Ölümü Soruşturan Sorgu Yargıcı Yasası, ölüme ilişkin adli tahkikatın amaçlarını ortaya koymaktadır. Bu amaçlar, ölüme ilişkin adli tahkikatın neyi inceleyeceğini belirlemede temeldir. İlgili amaçlar şunlardır:

- Ölen kişilerin kimliğini, ölen her kişinin ölüm nedenini ve ölüm koşullarını belirlemek (mümkünse) ve
- Benzer koşullarda gelecekteki ölüm olasılıklarını azaltmak için yorumlarda ve önerilerde bulunmak.

Ölümü Soruşturan Sorgu Yargıcı araştırılacak meselelere karar verebilir. Ölüme ilişkin her konu, Ölümü Soruşturan Sorgu Yargıcının araştıracağı bir mesele değildir. Bir noktada bir soruşturma hattı belirlenmelidir. Bazı meseleler, ölüme belirgin şekilde neden olmayacak veya katkıda bulunmayacaktır. Ölümü Soruşturan Sorgu Yargıcı, ölüme ilişkin adli tahkik kapsamını belirlerken gerekli, istenen ve uygun meseleleri belirlemelidir.

Ölüme ilişkin adli tahkikatta araştırılması için önerilen birçok konu ölümlerle daha geniş kapsamlı bir çerçevede ilgilidir.

Bazı konular, Ölümü Soruşturan Sorgu Yargıcının yasal yargı sınırlarının dışında olduğundan ölüme ilişkin adli tahkikat incelenemeyecektir. Buna ölümleri takip eden meselelerle ilgili konular dâhildir.

Önerilen diğer belirli konular, ilgili talep sahibi tarafından sağlanan bilgiler yoluyla ele alınabilir. Bunlar halihazırda mevcut olan veya ortaya çıkan belirli bir konuyu ele almak için Ölümü Soruşturan Sorgu Yargıcı tarafından elde edilen yeni bilgiler olabilir. Bu spesifik sorunlara yanıt olarak bilgi toplamak ve iletmek için çalışmalar devam etmektedir. Bu belirli konular bu şekilde



ele alınamayacaksa söz konusu belirli konuyla ilgili daha fazla tahkikat yapılması gerekip gerekmediği değerlendirilecektir.

Ölüme ilişkin adli tahkikata dâhil edilmesi istenen konuların bazıları, halihazırda Kraliyet Tahkikat Komisyonu tarafından araştırılan konulardır. Bazı aileler ve kuruluşlar, tahkikatın büyük ölçüde özel olarak yürütüldüğü gerçeğiyle ilgili endişelerini dile getirmişlerdir. Bu nedenle Kraliyet Komisyonunun bulgularının güvenilir olup olamayacağına ilişkin endişeler mevcuttur. Buna bağlı olarak, aynı konuların bir kısmının Ölümü Soruşturan Sorgu Yargıcı tarafından yeniden ele alınması önerilmektedir.

Bazı kanıtların hassasiyeti göz önüne alındığında, bir ölüme ilişkin adli tahkikatın pratikte Kraliyet Komisyonunun sağlayabileceğinden nasıl daha fazla şeffaflık sağlayabileceği konusu net değildir. Ayrıca, gereksiz soruşturma yapılmasından kaçınılması ihtiyacı da hasıl olmuştur. Ölümü Soruşturan Sorgu Yargıcı, ölüm koşullarının diğer tahkikatlarla yeterli ölçüde tespit edilmiş yönlerine bakmamaya karar verebilir. Burada temel soru, ölüm koşullarına ilişkin yönlerin Kraliyet Tahkikat Komisyonu (veya adli soruşturma) tarafından yeterli düzeyde tespit edilip edilmediğidir. Bu aşamada, Kraliyet Tahkikat Komisyonu tarafından incelenen konuların ölüme ilişkin adli tahkikatta tekrar incelenmemesi önerilmiştir.

İlk müdahale çabalarıyla ilgili konular ve bu müdahalenin ölen kişinin hayatta kalmasını nasıl etkilemiş olabileceği, Kraliyet Tahkikat Komisyonu tarafından dikkate alınmayan konulardır. Bu konuların ölüme ilişkin adli tahkikat kapsamında incelenmesi önerilmiştir.

Ölüme ilişkin adli tahkikatta incelenecek konuların henüz nihai olarak bir karara bağlanmadığının anlaşılması önemlidir. Tutanak bir başlangıç noktası ortaya koymaktadır. Aileler ve kuruluşlar için, ölüme yönelik adli tahkikatın hangi konuları incelemesi gerektiği konusunda görüş bildirmeleri için daha fazla fırsat olacaktır. Görüşlerini (varsa avukatları aracılığıyla) yazılı olarak ve Ölümü Soruşturan Sorgu Yargıcı Windley'in Christchurch'te yapacağı mahkeme duruşmasında şahsen bildirebilirler. Bu duruşma, resmi denetim duruşması değildir, yalnızca kapsama giren görüşleri almaya yöneliktir. Ardından Ölümü Soruşturan Sorgu Yargıcı, ölüme ilişkin adli tahkikatta incelenecek konulara ilişkin nihai kararını verecektir.

#### **Dikkat edilmesi gereken bazı önemli tarihler:**

- Tahkikata ilişkin konuların ayrıntılı yazılı bildirimleri en geç **26 Kasım 2021**'de alınacaktır. Bildirimler [coronial.response@justice.govt.nz](mailto:coronial.response@justice.govt.nz) adresine gönderilebilir.
- Tahkikat konularına ilişkin dava duruşması **14-15 Aralık 2021**'de Christchurch'de gerçekleşecektir.
- İlgili taraflar (veya varsa avukatları) dava duruşmasında şahsen bildirimde bulunmak isterse ayarlamaların yapılabilmesi için bunu en geç **26 Kasım 2021**'e kadar bildirmelidir. Bunun için aşu drese e-posta gönderebilirler: [coronial.response@justice.govt.nz](mailto:coronial.response@justice.govt.nz)